

شاهنامه به نثر

با افزوده‌ای از بن‌مایه‌های اساطیری در راستای
شناخت مفاهیم شاهنامه

جلد ۱

حکیم ابوالقاسم فردوسی

نیما عظیمی

سرشناسه	: عظیمی، نیما، ۱۳۶۸ -
عنوان قراردادی	: شاهنامه. برگزیده Shahnameh. Selections
عنوان و نام پدیدآور	: شاهنامه فردوسی به نثر: نیما عظیمی؛ ویراستار محبوبه غلامی؛ مشاور علمی علی اصغر طاهری.
مشخصات نشر	: مشهد: انتشارات پرثوا، ۱۴ -
مشخصات ظاهری	: ج. ۱: ۸-۲۳-۸-۹۷۸-۶۲۲-۴۹۱۵-۲۵-۲؛ ج. ۲: ۴-۹۷۸-۶۲۲-۴۹۱۵-۲۵-۲؛ ج. ۳: ۴-۹۷۸-۶۲۲-۴۹۱۵-۲۵-۲
شابک	: ۹۷۸-۶۲۲-۴۹۱۵-۲۵-۲
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
موضوع	: فردوسی، ابوالقاسم، ۳۲۹ - ۴۱۶ ق. شاهنامه -- اقتباس‌ها
موضوع	: Ferdowsi, Abolqasem. Shahnameh -- Adaptations
موضوع	: داستان‌های فارسی -- قرن ۱۵ Persian fiction -- 21st century
	: داستان‌های حماسی فارسی * Persian Epic stories
شناسه افزوده	: طاهری صبی‌آبادی، علی اصغر، ۱۳۶۴ -
شناسه افزوده	: فردوسی، ابوالقاسم، ۳۲۹ - ۴۱۶ ق. شاهنامه. برگزیده
شناسه افزوده	: Ferdowsi, Abolqasem. Shahnameh. Selections
رده بندی کنگره	: ۸۳۵۴PIR
رده بندی دیویی	: ۶۲/۳۴۸
شماره کتابشناسی ملی	: ۹۷۶۲۳۴۶
اطلاعات رکورد کتابشناسی	: فیبا

مرکز پخش: ۰۹۳۰۲۴۳۴۵۰۹

شاهنامه به نثر (۱)

حکیم ابوالقاسم فردوسی

نیما عظیمی

ویراستار: محبوبه غلامی

مشاور علمی: دکتر علی اصغر طاهری صبی‌آبادی

ناشر: پرثوا

ناشر همکار: آواز علم

لیتوگرافی: رایید گرافیک

چاپ: اطلس

نوبت چاپ اول ۱۴۰۳

تیراژ ۵۰۰ نسخه

شابک: ۸-۲۳-۴۹۱۵-۶۲۲-۹۷۸

شابک دوره: ۶-۲۷-۴۹۱۵-۶۲۲-۹۷۸

فهرست مطالب

۷.....	پیشگفتار
۱۱.....	آرش کمانگیر کیست؟
۱۲.....	تهمینه کیست؟
۱۳.....	زال کیست؟
۱۵.....	سهراب کیست؟
۱۸.....	رخش کیست؟
۲۰.....	کیومرث کیست؟
۲۱.....	افراسیاب کیست؟
۲۲.....	سیاوش کیست؟
۲۴.....	سودابه کیست؟
۲۵.....	رودابه کیست؟
۲۷.....	اسفندیار کیست؟
۲۸.....	ایرج کیست؟
۳۰.....	ایران کجاست؟
۳۶.....	تور کیست؟
۳۸.....	توران کجاست؟
۴۱.....	رستم کیست؟

۴۵	آغاز کتاب
۴۷	ستایش خرد
۵۰	گفتار اندر آفرینش
۵۳	گفتار اندر آفرینش مردم
۵۵	گفتار اندر آفرینش آفتاب
۵۶	گفتار اندر آفرینش ماه
۵۸	گفتار اندر ستایش پیغمبر
۶۱	گفتار اندر فراهم آوردن کتاب
۶۳	داستان دقیقی شاعر
۶۵	داستان در بنیاد نهادن کتاب
۶۷	سخن اندر داستان ابومنصور
۶۹	گفتار در ستایش سلطان محمود غزنوی
۷۵	پادشاهی کیومرث
۷۹	کین خواهی کیومرث:
۸۱	پادشاهی هوشنگ
۸۴	پادشاهی طهمورث
۸۷	پادشاهی جمشید
۹۹	پادشاهی ضحاک
۱۱۴	پادشاهی فریدون
۱۳۸	پادشاهی منوچهر
۲۰۶	پادشاهی نوذر

پیشگفتار

شاهنامه فردوسی میراث ملی ایرانیان در گستره‌ی چند هزار ساله‌ی خود می‌باشد. این اثر فاخر ملی، از بزرگ‌ترین و بهترین نامه‌های نوشته‌شده در ایران است که به‌مانند شناسنامه‌ی ملت ایران شناخته شده و مایه‌ی افتخار ایرانی و ارج و ارزش زبان ملی پارسی است؛ که «غرور ملی» را برای ایرانیان در پی آورده است.

شاهنامه زندگی درازی داشته و در این بیش از هزار و صد سال زندگی خود در خانه‌های مردم ایران گشته، در گنجه‌ها و روی طاقچه‌ها جای گرفته و هنوز هم آوای استوار آن از گوشه‌گوشه‌ی این سرزمین پاک و از زبان دلیرمردان و شیرزنان ایران زمین شنیده می‌شود.

اما نکته‌ی کمتر گفته‌شده این است که شاهنامه را باید از منابع برجسته‌ی «اندیشه‌ی ایرانشهری» و یک «سیاست‌نامه» نیز دانست.

موضوع اندیشه‌ی ایرانشهری، برابر با «ایران» است و بس؛ نه یک کلمه کمتر و نه یک کلمه بیشتر.

چنان که بنابر گفته‌ی سرو ایرانشهر، سید جواد طباطبایی، «حکیم ابوالقاسم فردوسی، سراینده‌ی حماسه‌ی «ملی»، تجدیدکننده‌ی جاویدان خرد ایرانشهری در ادب فارسی است»؛ یا در جایی دیگر گفته‌اند: «حکیم ابوالقاسم، به‌عنوان سراینده‌ی «حماسه ملی ایران»، آغازگر صورتی نوآیند از اندیشیدن در تقدیر تاریخی ایران‌زمین نیز بود.» شاهنامه با زبان استوار خود به ما درس خردورزی و خداپرستی و میهن‌پرستی و مردم‌دوستی و راست‌گویی و راست‌کرداری می‌دهد و با رستم بی‌همتا که مردِ مردستان تاریخ فرهنگ ایرانی است به ما پهلوانی و نیک‌کرداری می‌آموزاند.

زندگی و مرگ پهلوانان ایرانی در شاهنامه نمایان‌گر اندیشه و منش انسان ایرانی و برخورد او با پدیده‌های بیرونی و چگونگی نبرد با دشمنان میهن و چگونگی برخورد با بی‌پناهان و شکست‌خورده‌گان می‌باشد. این آموزه‌ها چنان است که اگر فرزندان امروز ایران آن‌ها را بخوانند و بدانند و آن‌چنان رفتار کنند، مام میهن ایران خشنود خواهد بود. چه‌این‌که این رفتار خردمندانه است؛ و اصلاً شاهنامه «حماسه‌ی خرد» می‌باشد. از این است که فردوسی در دیباچه‌ی شاهنامه به ستایش خرد پرداخته و پس از آن در متن شاهنامه از زبان بزرگان یا پهلوانان ایران به بازگفت دوباره‌ی اهمیت ژرف خرد می‌پردازد.

راست‌اندیشی و راست‌گویی و راست‌کرداری که همان اندیشه نیک و گفتار نیک و کردار نیک است، نمایان‌گر مفهوم همان «داد» در اندیشه‌ی ملت ایران و نوشته‌های ایرانی‌ها می‌باشد که آن گوهری گران‌سنگ است.